

Cena numeru 25 gr.

Redakcja i Administracja:
Kraków
ul. Dunajewskiego 5
Telefon Redakcji 398
Telefon Administracji 310
Adres dla telegramów:
NAPRZÓD KRAKÓW

Miesięcznie zł. 6-50

Typografia w Krakowie nr 1-25

Zagranicę 9 złotych

Wychodzi niedzielną rano z wyjątkiem poniedziałków i dni świątecznych

Konto PKO Kraków 400.670

NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ

Polska Partja Socjalistyczna do ludu pracującego miast i wsi!

Do walki o Demokrację! Do walki o prawa ludowe! Do walki o Socjalizm!
Niech żyje Pierwszy Maj!

TOWARZYSZKI! TOWARZYSZKI!

Jak co roku, porzucicie w dniu PIERWSZEGO MAJA pracę i wyjdziecie na ulice miast, miasteczek i wsi polskich.

W IMIE POLSKIEJ RZECZYSPOLITEJ SOCJALISTYCZNEJ,

W IMIE POKOJU POWSZECHNEGO, W IMIE WOLNOŚCI I SPRAWIEDLIWOŚCI SPOŁECZNEJ.

Jak co roku, połączyć swój wysiłek z wysiłkiem całej MIĘDZYNARODÓWKI SOCJALISTYCZNEJ.

W WALCE PRZECIWKO WOJNIE I O BRATERTWO LUDÓW,

W WALCE PRZECIWKO KAPITALIZMOWI I O SOCJALIZM.

Ale w Polsce dzisiejszej jedno jeszcze zadanie występuje na plan pierwszy, zadanie, które stoi przed polskim Światem Pracy:

TRZEBA OCALIĆ DEMOKRACJĘ!

Musimy ją ocalić za wszelką cenę. Musimy odeprzeć wszelkie ataki, podjęty przez ZJEDNOCZONE WSI REAKCJI pod płaszczykiem „pomalowanego” systemu rządu — musimy odeprzeć wszelkie ataki, jak odrzucając narodową demokrację czy Ochród Wielkiej Polski, jak odrzucając próby rozbiłania ruchu robotniczego ze strony komunistów, czy ze strony „sanacyjnej” BBS.

TOWARZYSZKI! TOWARZYSZKI!

W dniu PIERWSZEGO MAJA dźwignęcie wysoko do góry Wasz stary sztandar bojowy:

POLSKA NIEPODLEGŁA — TO POLSKA LUDOWA!

Państwo Polskie, będące dyktaturą jednostki i biurokracji, Państwo Polskie, będące przeważnie narzędziem zysku dla klas posiadających — to ciós śmiertelny, wymierzony w samo serce NIEPODLEGŁOŚCI, to kruszenie podwalin bytu niepodległego.

Bedziecie więc manifestować

PRZECIWKO PROJEKTOWI KONSTYTUCYJ I BB I PRZECIWKO PROJEKTOWI KONSTYTUCYJ NARODOWEJ DEMOKRACJI, ZA PROGRAMEM KONSTYTUCYJNYM POLSKIEGO OBOZU DEMOKRATYCZNEGO, ZA DROGA DO SOCJALIZMU POPRZECZ RZECZPOSPOLITA DEMOKRATYCZNA.

ROBOTNICZY!

W dniu PIERWSZEGO MAJA stana wszystkie fabryki i warszaty. Na zgromadzeniach i na pochodach postawicie Wasze żądania.

Zadamy:

KONTROLI PAŃSTWOWEJ I SPOŁECZNEJ NAD PRODUKCJĄ!

RZECZYWISTEGO WYKONANIA OŚMIOGODZINNEGO DNIA PRACY!

UBEZPIECZENIA NA STARSOŚĆ, OPIEKI NAD INWALIDAMI PRACY!

OPIEKI NAD WDOWAMI I SIEROTAMI PO LUDZIACH PRACY!

SPRAWIEDLIWEJ ZAPŁATY ZA PRACĘ!

WŁOŚCIANIE I ROBOTNICZY ROLNI!

Lata upływały, a Wy czekaćce wciąż naprzemo NA WYKONANIE REFORMY ROLNEJ, reformy PRAWDIWEJ, dokonanej zgodnie z potrzebami Państwa Polskiego, proletariatu rolnego i służby dworskiej oraz gospodarzy maierolnych.

W dniu PIERWSZEGO MAJA więc polska polwo głosić, że pragniemy

SPRAWIEDLIWIEGO ROZDZIAŁU PODATKÓW, REFORMY PODATKU GRUNTOWEGO,

NIEZALEŻNOŚCI ADMINISTRACJI PAŃSTWOWEJ OD WIELKIEJ WŁASNOŚCI ROLNEJ. PRACOWNICY UMYSŁOWI!

Wasza sprawa związana jest nierozdzielnie ze sprawą proletariatu fabrycznego. Tworzyćce wspólnie z nim i wspólnie z masami właścicielstwa i robotników rolnych

POLSKI ŚWIAT PRACY,

który tylko wysiłkiem zborowym i solidarnym zbudować potrafi Polskę Ludową, obronić Demokrację, przezwyciężyć trudności gospodarcze, o-tworzyć szeroko wrota na drogę,

WIODĄCĄ DO NOWEGO USTROJU SPOŁECZNEGO.

Niech nie zabraknie Was w dniu PIERWSZEGO MAJA na zgromadzeniach i w pochodach, organizowanych pod znakiem POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ!

TOWARZYSZKI! TOWARZYSZKI!

Gdy podjęliśmy bój o NIEPODLEGŁOŚĆ POLSKI — byliśmy sami jedni w Ojczyźnie. Sami jedni — po latach — wyrzyskaliśmy szturm latki komunistycznej. Działaj

„RUSZYLI SIĘ MILJONY”...

Na atak przeciwko Demokracji i Sejmowi, prowadzony od monarchistów do BBS, na atak przeciwko prawom robotniczym, prawom pracowniczym i przeciwko reformie rolniej, prowadzony przez kapital. przez banki i przez zlemianstwu odpowiadamy

POTEGĄ NASZEJ SOLIDARNOŚCI, PŁOMIENIEM NASZEJ WIARY W JUTRO ŚWIATA PRACY.

Droga do Socjalizmu — to droga trudna. Wymaga ona, by ją osłagnąć, obrzytmieć pracę i o-tłarności obrzytmieć. Groża nam „zamachami”. NIECH SPÓRBUJĄ! Groża nam dalszemi próbami rozbiłania naszych szeregów. NIECH SPÓRBUJĄ! My — w dniu PIERWSZEGO MAJA, przerywając pracę i wychodząc na ulice, wyłagamy braterską dłoń do naszych braci NIEMIECKICH, UKRAIŃSKICH, BIALORUSKICH I ŻYDOWSKICH w Polsce, wzywamy ich do wspólnej walki

O POLSKĘ — MATKĘ DLA WSZYSTKICH BEZ WYJĄTKU SWOICH OBYWATELI

o wolność, o prawa, o swobodny rozwój kultury i języka dla wszystkich narodów, zamieszkałych w granicach Rzeczypospolitej, o AUTONOMJĘ TERYTORJALNĄ dla ziem o ludności mieszanej lub prawie wyłącznie niepoloskiej.

Niech dzień PIERWSZEGO MAJA będzie dniem ujawnienia naszej gotowości. W OBRONIE DEMOKRACJI, DO WALKI O POLSKĘ LUDOWĄ, która rozpocznie pochód KU POLSCE SOCJALISTYCZNEJ.

PORZUCIE PRACĘ! WYJDZIE NA ULICE! Przeciwno „sanacji moralnej”! Przeciwno nacjonalizmowi!

Przeciwko komunistom! Przeciwno zdrajczy BBS!

ZA NIEPODLEGŁĄ POLSKĘ LUDOWĄ!
ZA SOLIDARNOŚĆ WSZYSTKICH LUDÓW!
ZA WOLNOŚĆ I SPRAWIEDLIWOŚĆ
ZA SOCJALIZM!

W jednym szeregu, ramie przy ramieniu, Z KLASOWEMI ZWIĄZKAMI ZA WODOWEMI, stwierdzimy w dniu PIERWSZEGO MAJA niezłomną wół polskiego Świata Pracy.

POLSKA PARTJA SOCJALISTYCZNA — NIECH ŻYJE!

Warszawa, w kwietniu r. 1929.

Centralny Komitet Wykonawczy
Polskiej Partji Socjalistycznej

Niepotrzebny program

Pisma zastanawiają się, czy rząd p. Światłoskiego ogłosi swój program i odrazu stawia pytanie: przed kim właściwie ma go ogłosić, kiedy jedynie do tego kompetentne miejsce: Sejm nie istnieje. Można by wprawdzie znaleźć i inne sposoby poinformowania opinii publicznej o zamierzeniach rządu, czy to jednak jest potrzebne i czy, znajduje się ktoś — naturalnie jako bezwarunkowymi zwolennikami rządu — kto by taki program wziął na serio?

Wiemy przecież, jak ten rząd powstał i co się za nim kryje. Zasadnicze pytanie: czy jest to rząd Rzeczypospolitej czy rząd Józefa Piłsudskiego? Na to pytanie dał poniekąd odpowiedź p. Bartel. On, który formalnie był szefem rządu, w którym marszałek Piłsudski był jednym z ministrów resortowych, powiada: „Służymy wszyscy sprawie publicznej pod rozkazami p. marszałka, pod jego przewodnictwem... życzenia twoje będą dla nas zawsze świętym rozkazem.” Nikt nie przypuszcza, aby stosunek premiera — Światłoskiego do ministra — Piłsudskiego był inny, aby nowy premier miał chęć i możliwość rządzenia wedle swej woli. Dlatego sądzimy, że program jest zupełnie zbędny — program już jest: wola jednego człowieka.

Poza tem — zwolennicy i przeciwnicy rządu są zgodni co do tego, że najważniejszym polem działania rządu powinny być sprawy gospo-

darce. Na te sprawy decydujący wpływ ma minister skarbu, a ten niiby-program swój ogłosił — czynem. Jest nim nakaz do urzędów skarbowych, aby nie kontrolowały w bankach rachunków i wkładów sier przemysłowohandlowych, co dotąd praktykowano ze względu podatkowych. Siery te ogromnie na te kontrole narzekały i uważało ją za sekurację i — tak ogłoszono — za utrudnienie w gromadzeniu oszczędności. Teraz to ma ustać, a równocześnie p. Matuzewski w swem przemówieniu przy objęciu urzędowania jako naczelny swój obowiązek ogłosił konieczność utrzymania równowagi budżetowej. Rozumiemy, że jest to zupełnie słuszne i uzasadnione zadanie, jak jednak pogodzić je z robotnictwem ulg podatkowych — na to wychodziły cytowane wyżej rozporządzenia — w tym kierunku, który gospodarstwo społeczeństwu przynosi mała, kapitalistom zaś wielką korzyść? Dlaczego nie zaczęto go od tylekroć obiecywanego a nigdy niedotrzymanego obniżenia podatku obrotowego?

Rząd obecny i z tego powodu nie potrzebuje spowiadać się ze swego programu, ileżeto wierzacy go ludzie sami starczą za program. Jeden z nich robił wybory do Sejmu w r. 1928; drugi jest inicjatorem i współautorem projektu zmiany konstytucji, nie mówiąc już o tem, że

już przedtem odsonił w artykułach w prasie sanacyjnej prawdziwe swe oblicze o profilu — rzymskim; trzeci jest autorem dekretu o ustroju sądów, popiecionego przez Sejm, a mimo to wprowadzonego w życie, nie mówiąc o głównej roli, jaką odegrał przy mianowaniu dziennego komisarza wyborczego; czwarty zdaniem pism sanacyjnych ma specjalną w gabinecie misję: „oczyszczenia” Kas chorych od wpływu socialistów, tj. zrobienie zamachu na ich autonomię. Czy potrzeba programu na przyszłość, kiedy się za przeszłość i czyta się, że robota będzie ostra, mimo że potem — zapewne na rozkaz z góry — próbuje się osłabić pierwsze wrażenie?

Rząd zresztą uwolnił się od ogłoszenia swego programu. Głoszono przecież, że nie było żadnego przesilenia, że nastąpiła tylko „wymiana” paru ministrów — ci sami ludzie w większości w gabinecie pozostali, z jakiej więc

racji mieliby zapowiadać coś innego, kiedy wszystko zostało po staremu? Tak, zostało po staremu z tą tylko „drobną” zmianą, że element wojskowy, chociażby w cywilnym ubraniu, ma obecnie przewagę, a wojskowi o takim temperamentie i takiej — to nie jest przymówką — młodości muszą, choćby się chcieli wstrzymać, inaczej robić niż starzy, robić z większym impetem i mniej oglądając się na skutki swej roboty. Przecież nikt nie uwiery, że nowemu rządowi nada ton p. Niezabyłowski czy p. Kwiatkowski czy p. Kühn — to nie są ludzie polityczni w tem znaczeniu, w jakim sanacja rozumie politykę. Oni będą siedzieli w swych gabinetach ministerjalnych, nowi zaś będą pod rozkazem robili politykę — program otrzymają — program otrzymają w formie raportu dziennego, po którym się wydaje rozkaz dzenny.

— 0 0 0 —

Zadania gospodarcze, a nieobciążony zapal

„Czas”, stanowiący do dyspozycji po pułkowników, stara się odmówić na rekra, przy czym dochodzi może do pewnej przesyady: juniora, wkraczającego dopiero w wiek mutacji głosu.

Czytelników swoich, którzy już dawno nie świecą polemikami (raczej — już czaszkami) usiłuje jednak dotrzeć do myśli, że znowaś — to często-kroć balast. Uznał „Czas”, że p. Matuszewski „w sprawach finansowych i ekonomicznych przedstawia się jako biała karta”. Mogłoby tu conajwyżej dodać, jak na organ BB przystało: „ale nie unprzedzaliśmy wypadków — oczekaliśmy do na tej białej karcie przyszłość wypisać”. Tymczasem organ konserwatywny bez potrzeby ryzykuje takie zdanie:

„W danych warunkach — i jeżeli przyjmimy hipotezę, że p. Matuszewski ma spełnić w ministerstwie skarbu pewną misję — trzeba uznać ten brak obciążenia przeszłością, jako czynnik dodatni. Wolny od wszelkiej doktryny, nie skrepowany żadnym balastem — przedrzeć czy względów partyjnych lub teoretycznych — może p. Matuszewski poświęcić się kierownictwu swego resortu z całą energią i swego wieku, swej znacznej inteligencji i swojej dobrej woli”.

A to francuski imiennik „Czasu” — „Le Temps” przynosi korespondencję z Ameryki, w której jego informator z satysfakcją stwierdza, że Hoover, będący sam wybitnym znawcą spraw państwowych (już za prezydenta Hardinga piastował tękę han-

du), postarał się zebrać dookoła siebie takie grono, którego członkowie „w zupełnym porozumieniu ze swoim szefem (w Ameryce istnieje system prezydenccyjny) byłoby kompetentnymi współpracownikami”.

Korespondent kreśląc sylwetki wszystkich członków nowego gabinetu, zatrzymuje się dłużej nad osobą Stimsona, byłego gubernatora Filipin, chociaż sam Hoover w sprawach dotyczących polityki zagranicznej reprezentuje wysoką pozycję; następnie — przy tece skarbu zatrzymał Hoover Mellona, uważając, że ten finansista o wypróbowanych dyplomatycznych zdolnościach jest mu nieodzowny na okres ważnych konferencji ekspertów finansowych w Paryżu...

Nie będziemy za owym korespondentem wymieniali innych nazwisk.

Widocznie opinia „Czasu”, że „brak obciążenia przeszłością” i zapal są właśnie cenna dlań rekomendacja (nawet „w sprawach finansowych i ekonomicznych”) jeszcze nie wszędzie się przyjęła jako nowożytna teoria. Ale zwłaszcza Amerykanie są niechętni nowym ideom, przychodzącym ze starego ładu.

Sprawy partyjne

— 0 —

Na zgromadzeniu ludowym w Płaszowie w dniu 14 bm. referował sprawy samorządowe tow. rm. Józef Wójcik.

W NIEDZIELĘ 21 KWIETNIA O GODZINIE 11 PRZEDPOŁDNIEM W SALI TEATRU MIEJSKIEGO IM. J. SŁOWACKIEGO

odbedzie się

UROCZYSTA AKADEMJA

KU CZCI

śp. tow. JANA ENGLISHA

PROGRAM:

1. Marsz Szopena — orkiestra symfoniczna „Hejnał”.
2. Przemówienie znakomitego powieściopisarza tow. senatora Andrzeja Struga.
3. Chór Lutni Robotniczej.
4. Artymowienie tow. dra Emila Bobrowskiego.

W części artystycznej przyrzekł łaskawy współzadani prof. Bolesław Kopystyński, oraz RTM „Hejnał”. Ponadto odbędą się solowe produkcje muzyczne.

Bilety wstępu w cenie od 20 groszy do 1 zł. za miejsce słodzące, zaś za łóże od 3 do 5 zł. do nabycia w Sekretarjacie Związku użyteczności publicznej przy ul. Dunajewskiego 5 II p. front u tow. L. Kustowskiego przedpołudniem od godziny 10 do 11 popołudniem od godziny 5 do 8 wieczór.

TOWARZYSTWO ROBOTNICZY KRAKOWSKI PRZYBĄDZIE MASOWO NA AKADEMIEJ, BY DAĆ WYRAZ SWEJ CZCI DLA ŚWIĘTLANEJ PAMIĘCI TOW. JANA ENGLISHA.

OKR PPS Kraków-miasto.

Rada Związków Zawodowych.

Towarzystwo Uniwersytetu Robotniczego.

Zmiany

USTAPIENIE PODSEKRETARZA STANU

W najbliższym czasie usługi ze stanowiska podsekretarza stanu w ministerstwie spraw wewnętrznych dr. Jaroszyński, na którego miejsce powołany zostanie pułkownik Pteracki. Dr. Jaroszyński obecnie prawdopodobnie stanowisko dyrektora Zakładu ubezpieczeń pracowników umysłowych w Warszawie, opróżnione wskutek śmierci Wł. Mecha.

NOWY SENATOR

Państwowa komisja wyborcza ogłasza, że w miejsce senatora dr. Jerzego Miklaszewskiego — (Stronictwo chłopskie) wchodzi do Senatu z listy Nr. 10 p. Józef Dudek, rolnik zamieszkały w powiecie łowickim.

NASTĘPCA PUŁKOWNIKA BOERNERA

W miejsce mianowanego ministrem poczty pułk. Boernera stanowisko szefa Wydziału wojskowego w ministerstwie przemysłu i handlu ma objąć dotychczasowy jego zastępca major Kandel.

NASTĘPCA PUŁKOWNIKA PRYSTORA

Szefem biura personalnego w ministerstwie spraw wojskowych mianowany został major Kommissowski, który równocześnie będzie pełnił funkcję szefa personalnego w generalnym inspektoracie armii. Na stanowisko szefa gabinetu marszałka Piłsudskiego po pułkowniku Prystorze ma być powołany major Wendt.

Konfiskata za konfiskatą

Ostatni numer „Chłopskiej Sprawy” organu Stronictwa Chłopskiego wychodzącego w Krakowie został wzorczy po raz czwarty skonfiskowany za umieszczenie art. pośa Pluty pt. „Dokąd my idziemy”. Poprzedni numer został skonfiskowany za tytuł artykułu omawiające bieżące sprawy polityczne.

Ludowe?
Sportowe?
Tenisowe?
Spacerowe?

Ale
tylko
marki

PEPEGE

ZNAJĄC NA MARKE MARKA PABE

Drugie wydanie „listu Zinowiewa”

Pamiętamy, że przy wyborach w Anglii w r. 1928 konserwatyści zwyciężyli swoje zwycięzcy w znacznej mierze ogłoszono, iż zw. „listu Zinowiewa”. Był to rzekomy „list” ówczesnego szefa Międzynarodówki komunistycznej Zinowiewa do komunistów angielskich, wzywający ich do aglacji w armii angielskiej, do utworzenia w niej „luczek” komunistycznych. List ten ogłosił wtyczny urzędnik ministerstwa spraw zagranicznych Orze-gory, korzystając z nieobecności ówczesnego szefa rządu i ministra spraw zagranicznych MacDo-nalda, który objeżdżał kraj dla aglacji wyborczej. Nawiąsem mówiąc: ów Gregory został w dwa lata później spóźniony z urzędu, ponieważ okazało się, że nadawał swego stanowiska dla spekulowania na giełdzie.

„List Zinowiewa” zrobił swoje: „Człowiek z rylcy”, tj. przeciętny obywatel angielski przestraszył się, że komunistom wrócić opamiętanie, a że prasa konserwatywna pisała ciągłe, że partia pracy sympatyzuje z komunistami, wyborcy namieszani zaczęli odwrócić się od niej i w ten sposób konserwatyści zwyciężyli. Wkrótce jednak zaczęło wtoriać, że „list Zinowiewa” jest fałszerstwem, a obecnie istnieje już co do tego pewność: gdyż — jak o tym pisaliśmy — przed kilku tygodniami aresztowano w Berlinie szajkę fałszerz-ka złożoną z emigrantów rosyjskich, która fabrykowała różne „dokumenty” kompromiujujące konserwatystów „między innymi i ów „list Zinowiewa”.

Rząd konserwatywny, stojąc obecnie w ogniu wyborzym, próbuje znów podobnego środka dla nastawienia wyborców. „List Zinowiewa” jest fałszem. Tym razem nie operuje już fałszerzami listami, ale robi to w bardzo sprytny sposób. Mia-

nowicie przed kilku dniami ogłoszono, że w londyńskiej dyrekcji policyjnej (Scotland Yard) odkryto nadwyżki kilku urzędników polegające na tem, że zdradzali „obcym agentom” różne tajemnice wojskowe. Dodaje się odrazu, że wśród tych urzędników było kilku naturalizowanych Anglików, tj. obcych obywateli, którzy otrzymali obywatelstwo angielskie a potem wróżyli w policyj.

Rozumie się, że każdy może się domyśleć, że tym „obcymi agentami” są wysłannicy sowieńców i że zdrada tajemnic wojskowych została dokonana na rzecz i za pieniądze sowieńców. Obywatel angielski musi być przekonany, że sowieci ciągle spólika przed bezwzględnością jego państwa, a ponieważ takie prace ofiwiada się za podjęciem stosunków z sowiećkami, więc ona „popiera” szpiegów i zdradców Anglii — nie głoszące ztem na kandydatów partji pracy.

Gra jest zbyt przetrzyta, aby odrazu nie została rozpoznana jako intruzja, jako środek nieuczciwej aglacji wyborczej. Ciśnami konserwatysty, którzy straszą Anglików niebezpieczeństwem bolszewickim, pociągają robką z sowiećkami interesy — przed kilku dniami byli w Moskwie wielka delegacja przemysłowców angielskich dla zbadania, na jakiej podstawie można z sowiećkami zawrzeć umowę o wielkie dostawy i roboty przemysłowe. Cóż jednak się nie robi dla obronienia się przed klęską! Konserwatysty chcą, iż wybory obecne poważnie zagrażają ich rządowi i dlatego wciągają się do najbardziej szkodliwych, aby skompromitować przeciwnika. Ze przytem kompromitują swoje własne urzędy i swych wyborców — urzędników, co sobie z tego robia? Po wyborach powie się, że to była „pożalowania godna omyłka”.

POSEŁ KAZIMIERZ CZAPINSKI

Sytuacja w Rosji sowieckiej

1. Przemysł

Nie ulega żadnej wątpliwości, że sowiećcy przeżywać znów bardzo ostro kryzys. Przedewszystkiem — gospodarczy: brak towarów na wsi, a prowizacji w mieście, wprowadzenie ponownie kartek aprowizacyjnych, kryzys wywozu zbożowego, zmniejszenie zasiewów i t. d. Tow. Dan w marcowym zeszycie „Kamplu” charakteryzuje obecna sytuację, jako bardzo krytyczną, nawet jako — „obsczek końca”.

Warto tedy przyrzeczyć się obecnemu stanowi gospodarki sowieckiej. Zaczyna się, że dla nas, socjalistów, eksperymenci i klęski bolszewickie ma-ją wielkie znaczenie: wywukają trudności gospodarci uspołecznieni i są bardzo ważnym ostrzeżeniem. Przy tej sposobności jeszcze raz gorąco polecamy książkę niemieckiego Jozefa (o rosyjski i niemiecki) „Gospodarce Rosji Sowieckiej”. Znakomita, zwięzła praca. Będziemy nieraz korzystać z niej w wywodach. Kolejno objeźmy główne działy gospodarki sowieckiej, zaczynając od przemysłu. Oczywiście, ten przegląd musi być zsumaryzowany i pobieżny.

W pierwszym okresie (przed NEP-em 1917—1921 t.) przemysł w rękach bolszewików szybko upadł. Wartość produkcji za rok 1920 wynosiła zaledwie 17 procent wartości z roku 1913, z okresu przedwojennego. W niektórych działach ten poziom spada jeszcze niżej — produkcja miedzi: daje np. 0,001 procent przedwojennej, czyli całkiem niemal była zniszczona. Wprowadzenie NEP-u w roku 1921, czyli stworzenie obrotowa kapitalizmu, spowodowało znaczny wzrost produkcji. Obecnie zbliża się ona mniej-wieć do okresu przedbolszewickiego. Należy zwyczaj, iż porównawczo z rokiem 1913 nie jest słuszne, lecz tendencyjne, bo w wielu działach produkcja „przedbolszewicka” osiągnęła swoje „maksimum” w r. 1913, lecz w 1915 lub 1916. Obecnie w niektórych działach (węgiel, nafta) produkcja doszła już przewyższając przedwojenną, w innych (miedź) nie.

Trzeba jednak pamiętać, iż ludność szybko rosła, i w rezultacie, pomimo wzrostu produkcji, nie tylko nie obserwujemy wzmocnienia krajowi, lecz — odwrotnie — obserwujemy raczej „sagrzyciel” (tornienie). Ciężar gatunkowy proletariatu przemysłowego zmniejszył się. W roku 1913 w przemyśle, handlu itp. pracowało 14 osób na 100, a 77 w rolnictwie. W roku 1928: 101 i 87.

Jednocześnie niezmiernie szybko rośnie bezrobocie. Według danych z 1928, w Rosji „nie-żyjących” (tak zwane) „żyłeczne” ludność wiejskiej — Obecna liczba bezrobotnych — dwa miliony. W r.

1931 ta liczba według bolszewickich obliczeń wynosiła aż trzy miliony.

Złudzeniem jest przypuszczenie, iż bolszewicki przemysł nadal będzie się rozwijał w szybkim tempie. — Napotyka bowiem niezmiernie poważne trudności.

Wymienimy np. zakłady surowca, Bawelny Bolszewia produkujące półtora miliona, niż przed wojną, iu są tylko 70 procent, a przytem dużo mniej wydajne i ułupnawo bilansu. Dalej wymienimy dźwigi — brak ułupnawo, brak „kierownic” silniczych — pomimo przyłączonego bezrobocia. Następnie — brak odpowiedzialnych kierowniczych — wśród „czernych” dyrektorów. Jeśli zaś uprzytomnimy sobie, że 98 procent przemysłu t. zw. „czarnego”, to znaczy z liczbą robotników ponad 30, jeśli niema moturu i ponad 30 z motorem — zostało upaństwowione, to znaczy jest kierowane przez państwo, zrozumimy, co znaczny kiepskie kierownictwo. Przedstawia technicznego personelu — przypuszczamy słynny proces „Szachtyliski” — oczywiście, jeszcze bardziej utrudniają kierownictwo. To też skądś z wielkimi inwestycjami idą jeden za drugim — dość przemiernie obryzmia inwestycje „Dnieprostroi” i jej osobliwe losy.

Ale główne trudności lewja gdzieś indziej. Naważniejsze to, iż doliczyciwszy wzrost przemysłu przy NEP-ie, kłótym jak pisać się bolszewicy, czyż nie powstaje na gruncie starego, przedwojennego aparatu, to znaczy starej fabryki i maszyn Mełszaj już to, że jest przestarzały i nie odpowiada wymogom współczesności; i nawet o to, że nieraz jest przystosowany do innego rodzaju wytwórczości, niż ta, która obecnie jest wymagana. Najgorzej to, iż ten „aparat” jest bardzo zaniszczony i daje w rezultacie słabą wydajność, a więc i wysokie koszty produkcji.

Tajemnica wprowadzenia 7-godzinnego dnia pracy tkwi właśnie w starym „aparacie”. Nie moćca się wytworzyć nowego, bolszewicy starają się obciążać gruntownie stary i dlatego, że w niektórych szychy po ósm godzin, wprowadzają w przemysle wielokrotnie trzy szychy po siedem godzin. Robotnikom życia to wcale nie ułatwia. Albowiem op. warunki mieszkaniowe nie są dostosowane, i zaprowadzenie trzech szychy uniemożliwia poprosu życie w domach robotniczych: jedni wsiada, drudzy wracają i t. p.

Łatwo pocić, zastanawiały się nad zagadnieniem „kapitału” — że tu powstała kolosalna waga kwestia kapitalu — jest to właśnie, decydująca kwestia. Składający kapital na odnowienie stare-

go „aparatu” i powiększenie, na inwestycje?

Przemysł bolszewicki pracuje kosztem chłopca, rzecz niezwyklej wagi. Odbywa się to w formie przysmuszowyj karczniej cen na zbożu; w formie wysokieli cen na produkty przemysłowe i w formie znacznych dopłat budżetowych do przemysłu. — Wysokie ceny wywołują tak zwane „nożyce” między cenami na produkty przemysłowe, a rolnicze, i rozgorzyczenie chłopów. Inna rzecz, że „ciasty” zarządów państwowego przemysłu są ogromne; swa „koszownością i niedostępnem podnoszą koszty produkcji. Produkty sowieckie są między 3—3 razy droższe od zagranicznych (to można byłoby obliczyć technicznie) zaoferowaniem, lecz są i 1 pół do 2 razy droższe od rosyjskich przedwojennych i naogół zato — znacznie gorssze...

A przy tem wszystkim wieś nie dostaje towarów przemysłowych, których gwałtownie potrzebuje — i reaguje na to niesprzedawaniem zboża. a nawet pomniejszeniem zasiewów. Ta dysproporcja między pojęciem na wsi a podażą przemysłu jest coraz głośniejsza.

W ciągu czterech lat ostatnich państwo wzięło do przemysłowego kapitalu zakładowego 3 i pół miliarda rubli. Lecz jest to kropla w morzu, zwłaszcza, że ostatnie inwestycyjne wydatki (np. na „Dnieprostroi”) są tego rodzaju, że wydatki się w zwiększonej podażi towarów dopiero za szezeg lat.

Słowem, zagadnienie kapitalu jest kwestją życia i śmierci. Wewnętrzne gromadzenie kapitalu w kraju jest — w rękach prywatnych — minimalne. Najpóźniej podaje zaś, wedle opinii samych bolszewików jest tego rodzaju, że powiększyć go niepodobna. Cóż więc czynić?

Stąd — kwestją do kapitalu zagranicznego. Stąd ostatnia gorąca mowa Piłatakowa de delegacji przemysłowców angielskich. Stąd nowa polityka koncesyjna, która nawet przedsiębiorstwa gminne gotowa jest oddać zagranicznym kapitalistom. Ale, jak wiadomo, kapital zagraniczny jest wrażliwy uważa sowieckie gwarancje za nieodstateczne.

Stąd położenie bez wyjścia. Tow. Jozefow powiada, że sytuacja znalazła się w ślepej uliczce utpiżmu. Rosja, chińska, zniszczona, mało kulturalna, gospodarczo zaołona nie może wytrzymać całkowitego upaństwowienia przemysłu. Należy, jego zdaniem, przystąpić do częściowego odpowiedzialności produkcji i w rękach państwa zatrzymać tylko część wielkiej produkcji. Zwłaszcza, że ani poziom zarobków, ani dyktatura dyrektorów na fabrykach i tak nie wspólnie z socjalizmem nie maia.

Osobno omówimy sytuację w rolnictwie.

Wiadomości polityczne

WALKA O REPARACJE

Rzecznicy głównych mocarstw-wierzycieli Niemiec wysłali przedstawicieli państw, drobnych wierzycieli Niemiec w komisji odszkodowawczej, a mianowicie: Grecji, Polski, Portugalii, Rumunii i Jugosławii, którzy wyłożyli stanowiska swych rządów w kwestji pałt niemieckich oraz oddziaływania ich na budżety odnośnych państw. Poza tem wzmiankowani przedstawiciele państw i mniejszych wierzycieli udzieliły wyjaśnienia o do innych dziedzin ich stosunków finansowych z Rzeszą. Rzecznicy zwrocili uwagę do zmiankownych przedstawicieli, że w zeznaniu, że rząd ich byłby skłonne do poczynienia ustępstw co do wysokości ich wierzycielności i czy zgodziliby się na świadczenia w naturze. „Berliner Zig” am „Mittag” donosi z Paryża, że w tamtejszych kołach amerykańskich utrzymują się pogłoski, jakoby prezydent Banku Rzeszy dr. Schacht miał zaproponować ustalenie niemieckich rat rocznych na sume 500 mil. dolarów (271 miliardów marek), na okres 37 lat. Dziennik określa, że detent dr. Schacht obracać się miała w tych granicach, aczkolwiek oznaczaloby to zmniejszenie niemieckich rat rocznych o 400 mil. marek. Ze strony międzynarodowych czynników kładł nacisk na to, M proponowała Schachtowi nie będzie miała charakteru oferty formalnej; przeznaczona będzie tylko jako materiał do dyskusji w okro obrad konferencji.

NORWEGIA NIE WPUSZCZA TROCKIEGO

Donoszyc z Oslo, iż rząd norweski odrzucił prośbę, wniesioną przez partię robotniczą oraz socjalistyczne związki zawodowe o zezwolenie na przyjazd Trockiego do Norwegii.

Towarzysze! Pamiętajcie o funduszu prasowym!

Pomiędzy młotem a kowadłem

W sprawie mięsa wwożonego do miast

(Korespondencja własna „Naprzodu”)

Lódź, 10 kwietnia.

Konfederacja prezesa Rypkiewicza z marca ub. r. o badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa, niewątpliwie bardzo pożądaną i politycznie z odnośnego punktu widzenia, wywołała przecieży w niektórych miastach polskich zastrzeżenia i odruchny protest. Rozporządzenie to naruszyło bowiem prawa samorządów tych miast, która posiadała własne hańd koncesjonowane rzeźnie, ponieważ zwołano mięso przywożone, zbadane na miejscu przez lekarza weterynaryjnego, od ponownego badania na terenie zainteresowanych miast. Władcom miejskim pozostawiono jedynie prawo sprawdzenia znaków kontroli i ich zgodności ze świadectwem pochodzenia mięsa, bez możliwości wszczęcia pobierania opłat za to czynności. Powródziłmi badani podlegająca miemu skontrolowane po raz pierwszy przez t. zw. ogłądki, a nie lekarzy weterynaryjnych i w tym wypadku rzeźnikom przysługują prawo pobierania odpowiedziich opłat.

Wprowadzenie w życie powołanego rozporządzenia w całej rozciągłości obecnego brzmienia, bez uwzględnienia specjalnych warunków rzeźniarstwa — weterynaryjnych w niektórych miastach polskich, spowodowały musiało nie tylko powolanie do straty materialnej dla samorządów, lecz także również na bardzo szkodliwe konflikty, wynikające z rozbieżności pomiędzy ustawą ogólną a zastrzeżeniami w koncesjach przywilejami prawa prywatnego.

Co się tyczy miasta Łodzi, znalazło się ono właśnie wśród zaznaczonych wyżej trudności, koncesja bowiem dla „Tow. Budowy Rzeźni”, eksploatującego od roku 1899 rzeźnię miejską, przewidziana dla samorządu, lecz na razie podlega bezwzględnie kontroli weterynaryjnej i również t. zw. pobierając za swe czynności przewidziane w koncesji opłaty. Mimo, że te uprawnienia koncesyjne rzeźni miejskiej potwierdzone zostały dekretem z dnia 16 listopada 1918 r. w sprawie zachowania przywilejów koncesyjnych, nadanych przez władze zaborcze za okupacyjne, artykuły 15 i 18 rozporządzenia z 22 marca 1928 roku pozabawia koncesjonariusza rzeźni, w tym zakresie prawa nabytych, z tytułu ich godności dla rzeźni, pobierając za swe straty materialne. Ponieważ gmina miejska partycypuje w dochodach rzeźni do wysokości 22 1/2% wpływów brutto te straty rzeźni wywalczyć muszą w odpowiednim stopniu

uszczerbków dla finansów miejskich, wobec czego magistrat nie może pozostać obojętnym.

Nietylko o to zresztą chodzi. Zagrożony w swych prawach i zyskach koncesjonariusz, t. j. „Tow. Budowy Rzeźni” zastrzegło sobie wobec magistratu, iż w razie stosowania postanowień ustawy, żądanej od miasta podlega straci, z racji pozbawienia rzeźni części dochodu, ostatniego z przywileju badania całego, będącego w obrocie na terenie miasta — mięsa.

W tych okolicznościach magistrat znalazł się w sytuacji wielce niewygodnej, z której wyjście mogłoby być tylko dwie alternatywy: albo nieprzeleştirzenie postanowień rozporządzenia z dnia 22 marca 1928 r. co do zwolnienia od ponownego badania mięsa w rzeźni łódzkiej, albo też — stosowanie tych postanowień, co jest równoznaczne z pogwałceniem przysługujących koncesjonariuszowi praw i przywilejów.

W razie wyboru alternatywy pierwszej miasto znalazłoby się w drażliwej i pod względem administracyjno-prawnym pozycji, której konsekwencje nie mogłoby być w żadnym razie dla miasta pożądaną. W wypadku drugim — prócz strat pieniężnych, mięso uwalniałoby w kosztowny niewydatliwy proces.

Jak się dowiadujemy, władze centralne, wzięły jednak pod uwagę komplikacje rzeźniarne, wywołane w niektórych miastach w związku z rozporządzeniem z dnia 22 marca 1928 roku i wstrzymały jego wprowadzenie w życie aż do ostatecznej w tym względzie decyzji ministerstwa rolnictwa.

Korzystając z tej zwłoki, magistrat miasta Łodzi — niezależnie od poczynionych już przez koncesjonariusza rzeźni kroków — zamierza wystąpić do ministerstwa rolnictwa o wywiecie Łodzi z podziałem sprzecznych z koncesją artykułów ustawy. Ponieważ i inne miasta polskie, znajdujące się w analogicznym położeniu podjęły również akcję zapobiegawczą, należy się spodziewać, że powołane organa państwowe, uwzględniając zarówno stan prawny sprawy, jak aktualne trudności gospodarki finansowej miast, nie pozwalając im na żadne uszczuplanie dochodów, znajdą właściwy sposób rozstrzygnięcia tej kwestii, bądź przez zniesienie rozporządzenia z dnia 22 marca 1928 roku, bądź też przez unormowanie w drodze rozporządzenia wykonawczego kwesty niezbędnych wyjątków od ogólnych norm rozporządzenia.

W sobotę 20 kwietnia o godzinie 7 wieczorem w sali Domu Robotniczego przy ul. Dunajewskiego 5 II p. odbędzie się

KONFERENCJA OKRĘGOWA PPS

OKRĘGU KRAKÓW-MIASTO

- z poradnictwem dziennym:
  - 1) Sytuacja polityczna — referent tow. poseł M. Mastek.
  - 2) Sprawy samorządowe — referent tow. dr. J. Rosenzweig.
  - 3) Maj — referent tow. W. Wobnot.
  - 4) Sprawy organizacyjne.
- Wzywamy wszystkich członków konferencji okręgowej o niezawodnie i punktualnie przybycie.
- OKR PPS Kraków-miasto.

Z życia robotniczego

GRÓŻBA ZAMKNIĘCIA KOPALNI „KRYSZYNA”
Zarząd kopalni węgla „Kryszyna” w Tenczynku już od dłuższego czasu nosił się z zamiarem zamknięcia tejże, uzasadniając ten krok rzekomo nierentownością wydobycia. Na kopalni zatrudnionych jest około 400 pracowników tak, że wraz z rodzinami około 2000 głów pozostanie przez zamknięcie kopalni bez chleba.

Kilka interwencji posłów PPS i władz górniczych i politycznych spowodowały odroczenie zamknięcia, obecnie jednak wbrew danym przez zarządzenie dyrekcja kopalni zarządziła wydobycie materiałów i maszyn na powierzchnię, chcąc w ten sposób uniemożliwić zbadanie przez komisję geologiczną istniejących pokładów. Zarząd kopalni wykazuje zbyt wielkie koszty produkcji, zainteresowani pracownicy twierdzą jednak, że koszty są znacznie niższe a produkcje porównywalnie kolosalnie sztab urzędników drogo opłacanych.

W tej sprawie przeprowadziliśmy ponowną interwencję w okr. urz. górniczym i u p. wicewojewody w Krakowie tow. poseł Mastek wraz z delegacją górników w dniu 17. b. m., domagając się spowodowania zachowania wydobycia materiałów i maszyn na powierzchnię i utrzymania kopalni w ruchu. W województwie objawiono delegacji, że istnienie kopalni jest przeszkodą z powodu wykazanej nierentowności, uspokojono jednak górników, że praca dla nich została zabezpieczona w innych kopalniach lub okolicznych przedsiębiorstwach.

Zobaczmy, czy faktycznie ludzie ci dostaną zalecane, czy też rzuceni zostaną wraz z rodzinami przed zamknięcie jeszcze jednego warsztatu pracy na państwowe kopalnie, powiększając rzese bezrobotnych... Okoliczne miejscowości pozostawione zostaną możliwość korzystania pod względem gatunkowym, z dobrego węgla i zmuszone będą zapożytywać się w węgla gorszy.

Takie są oto melodyi różnych towarzystw i właścicieli kopalni, którzy, nieprzychylni do małych zysków, zamykają jeden warsztat pracy po drugim, rozciągając długocześnie i pracownikom na pracę. Jest to tworząc i powiększając rzeszę bezrobotnych, by głodem zmusić robotników do pracy na gorszych warunkach. Cóż na to władze państwowe centralne? Wobec nichopolni okazują bezsilie lub bronią wyrażnie kiesy kapitalistów, zaś szarym masom wolno w okresie t. zw. sanacji zmierzać i ginąć z głodu.

1 MAJ!

DO KOMITETÓW MIEJSCOWYCH I POWIATOWYCH PPS

Komitety Partyjne winny jak najszybciej przelać zamówienia na referentów na zgromadzenia młodego do Rady wojewódzkiej PPS, Kraków ul. Dunajewskiego 5, II piętro, tel. 23-14.

Za Radę Wojewódzką PPS w Krakowie: Sekretarz Zarządu — Przewodniczący: R. Szumski, Z. Klemensiewicz.

BACZNOŚĆ ZARZĄDY ORGANIZACYJNY!

Wzywa się zarządy organizacji i towarzystw, aby listy komitetu majowego zwrócić najdalej do 25. maj, w sekretariacie OKR PPS Kraków-miasto ul. Dunajewskiego 5 II p.

OKR PPS Kraków-miasto.

W białe głozy amerykańskie przeciwko szyskanom emigracyjnym

Jak głosz wiedzi z Ameryki, prezydent Hoover ma być przeciwnikiem drastycznych ograniczeń odnośnie do imigracji. Być może, że w związku z tym rozpoczęła się w Ameryce dyskusja, która może spowoduje pewne oprzymiennienie tych szynszynistów, którzy — bez względu na to, skąd swój ród wywodzą — nazywają siebie sto-pconowymi Amerykanami i troszczą się o to, ażeby nie zanieczyścić rasy amerykańskiej u-stawicznymi dopływami krwi.

Jak wiadomo, obecna ograniczenia są nierówne dla wszystkich narodowości, gdyż wrodzie są „nordyckowskie” — wychodzący z Niemiec, z krajów skandynewskich oraz z Anglii. Otóż w sprawie zarówno przeszkód, stawianych obcym emigrantom, jak i podziału ich na pożądanych i niesympatycznych zabiegają gwał i przedstawiciele nauki, tłumacząc ogłm szynszynistów, że ich utrudnienia do Europy, czy do przybywających z pewnych tej krajów nie wytrzymała krytyki.

Ostatnio bardzo rozumnie i zarazem trzeźwo wystąpił prezydent uniwersytetu wiomsńskiego Gleen Frank. Podniósł on niejednokrotnie wobec róż-skich zmianie. Benjamin Franklina p. denierwoło gromadnie osiedlenie się Niemców w Pensylwanii — obawiał się, że stana się oni czynnikami gierzaniącymi. Działają potomkowie tych Niemców nie chcą dopuszczają do ladowania Włochów lub Polaków. W r. 1837 narzekano w Nowym Jorku, że „awnet Anglię, chociaż lepsi od Irlandczyków, nie mogą się pozbędzie zwyczajów swojskiego kraju”. Przeciwko Niemcom, Anglikom, Irlandczykom występowało gwałtownie przez 80 laty... Co więcej, używano wówczas tych samych argumentów, jakimi dziś się szermuje przeciwko imigrantom z południowej lub wschodniej Europy...

Zapowiadana rejestracja nowych przybywających i naturalizowanych obywateli zaczyna się również nie podobać rozumniejszym Amerykanom. Jeden z nich, znany pisarz Curran, w takim ja przedstawia światłe:

„Jeżeli ktoś jest szczydziwym ogłem, lub matką pół tuzina dzieci, chłopotów i dziesięć, a potem w dobroci swego serca hierze pod swa opiekę i adoptuje sierotę z ulicy, to jak będzie te sierotę traktował? Czy zawiesi drzewko na szyi sieroty, tak, aby wszyscy domownicy wiedzieli, że dziecko to nie należy do rodziny i by się straziło tego dziecka za zblizeniem się głosu drzewka; czy też otoczy to przybrane dziecko opieką narówni ze swemi dziećmi i wychowywać je będzie tak, jak i swoje, do czasu, aż wyrosnie i samo w świecie da sobie radę?”

W każdym razie takie głozy, o ile nawet nie wpłyną doradnie na uchwały Kongresa, kładą pewną tamę tym prądom szynszynistycznym, które obecnie ogarniają Amerykę, a które — co dla Polski posiadającej taką ogromną ilość obcochodzą, poszukujących pracy nie jest objęciem — zdecydowały włączyć o powściągnięciu nowych rzesz emigracyjnych w tym kierunku.

SKŁADKI

—o—
UCZESTNICY VIII KURSU DLA PRACOWNIKÓW KAS CHORYCH zamiaty 50.00 na trumnie śp. senatora Engliša zt. 30.00 na Tow. Przyj. Dzieci.

NA TOW. PRZYJ. DZIECI. Zamiaty kwiatów na trumnie śp. sen. Engliša Związek tramwajarzy zt. 50.

Przemówienie premera Światłowskiego w klubie sprawozdawców parlamentarnych (Zamiast programu)

(Telefonom od korespondenta „Naprzodu”)

Warszawa, 18 kwietnia.

Dziś około 11 w południe przybył do klubu sprawozdawców parlamentarnych nowy premier maj. Światłowski i wygłosił do zgromadzonych dziennikarzy następujące przemówienie:

„Szanowne panie i Szanowni panowie! Zgodnie z obserwowanym i u nas, jak i w innych krajach związanym, przychodzi do panów jako prezes Rady ministrów z odwiedzinami. Przychodzi do was ze względu na to, że miejsce to jest dla prasy codziennym warsztatem pracy.

Przemówienia, jakie przy tej sposobności wygłasza premyerzy obaczają się w dość stereotypowym szablonie. Oczekują się od akcentowania potęgi prasy, obdanie się utrzymywaniem kontaktu z organami prasy, a wreszcie zależnie od okoliczności wypowiada się swe zamierzenia na przyszłość. Sądzę że jestem zwolniony od zapewnienia panów o swych przekonananiach dotyczących tej prasy. W sposób odpowiadający dość fragmentaryczny i epizodyczny zajmowałem się ostatnio osobliwie dziennikarstwem. Ten kraj świądzić należy o to, że zdaje sobie sprawę z wagi pracy, jaką piśmiwo wykonuje.

Obliczenie utrzymywania kontaktu z prasą jest łatwym wyprzedzaniem. Trudniej to obliczenie istotnie wykonać. Państwo musiło lekceważyć poczekać, kiedy kontakt ten zorganizuje, bez ujęcia bowiem tego zagadnienia organizacyjnie, zapewnienia mojej zawisłości w powietrzu. Będzie się starał zorganizować ten kontakt możliwie szybko. Jeżeli po istonim wejściu w kontakt z prasą dokonam tylko tego, by zmniejszyć się ilość wiadomości, nie mających z rzeczywistością nic wspólnego, zdrymym czasem zbyt niepokojący ciek „kaszka” i kurs i wolecie tych „kaszka” w interesie spokojnego informowania społeczeństwa obywateli — to byłbym już częściowo do swej pracy zadolowany.

Deklaracje nowych rządów są wieniasz potrzebne jeżeli w tych zagadnieniach, które obchodzą najszersze warstwy społeczeństwa nowy rząd ma rozpocząć zasadniczo nowy kurs. Tylko taka zasadnicza zmiana — powtarzam — dokonywała istniejące interesy całego społeczeństwa wymaga publicznego oświadczenia ze strony nowego rządu o jego zamierzeniach. Teł potrzeby w tej chwili i tym razem nie wyczuwam i dlatego muszę prosić, abyście panowie wstrzymali się z obowiazku waszego płynąca doświadczyć i byćście panowie cier-

pliwie osadził działalność tego rządu nie wedle jego zapowiedzi, ale wedle tego co zrobił.

Na powyższe zamówienie p. Światłowskiego odpowiedział prezes klubu red. Bazylewski, podkreślając wartość kontaktu z prasą i prosząc o dostarczanie prasy powołań i rzeczowych informacji.

Medy między innymi prezes red. Bazylewski powiedział co następuje: „Dziękujemy prezesowi Światłowskiemu za odwiedzenie nas i za tyle aktualnych wskazówek, dotyczących strony informacyjnej.

Klub nasz jest organizacją wyłącznie zawodową, żądów zaś dziennikarstwa wbrew odmiennym zdaniom wyobrażeń, polega na wyształdaniu i kształtowaniu ludzi prawdy, obowiązki w wydziałach życia, dla nas w wydziałach życia politycznego. Ta część pracy zawodowej dopuszcza, a nawet wymaga współdziałania z przedstawicielami wszelkich kierunków politycznych. Klub onopował techniki tego współdziałania, jest przez to zwarty i mocny, ale także pełni poczucia odpowiedzialności. Oświecenie i krytyka zdarzeń leży poza obrębem wpływów organizacyjnych, ale poszukujemy prawdy jest wtedy tylko skuteczne, jeżeli dotrze do źródeł potęgi. Trąca przez to raczej domysły, hejki, kaczki i plotki, o których pan prezes wspominał i dlatego w normalnych stosunkach funkcjonowania wszędzie organa powiadamiające o faktycznym stanie rzeczy, powołane do informowania prasy, a przez nią o opiniach i tendencjach rządu. Z bezkresu przypuszczal i kombinacji wprowadza się prasę, a przez nią ogół na ślad realny i wpręzą się czynnik i rytmem zmierzający do celów wybitnych. Dokona tego dobra polityka prasowa. O taką politykę prasową i jej wznowienie prosimy pana premiera. Zyczymy sobie przytem, aby stosunek p. premiera do prasy był do dobry”.

TAJEMNICA CO DO SESJI SEJMU

Po przemówieniach jeden z dziennikarzy zapytał p. premiera, czy będzie zwolniona sesja Sejmu. Premier uchylił się od odpowiedzi.

PREMIER U MARSZAŁKA DASZYŃSKIEGO

Dziś o 12 w południe premier dr. Światłowski odwiedził marszałka Seimu tow. Daszyńskiego, z którym odbył blisko godzinną konferencję. Następnie p. Światłowski odwiedził marszałka Senatu prof. Szymańskiego.

Przygotowawcza konferencja rozbrojeniowa

Genewa, 18 kwietnia (PAT). W ciągu drugiego posiedzenia, odbytego w dniu wczorajszym, komisja przygotowawcza konferencji rozbrojeniowej dyskutowała nad projektem sowieckim. Głos zabierali delegaci: Persji, Niemiec, Japonii, Chilli, Francji i Rosji. Delegat japoński Sato zwrócił uwagę na zasadnicze różnice, zachodzące między punktem widzenia sowieckim i japońskim i wielu innych państw odnośnie do znaczenia art. 10. Według niego, nie należy ograniczać zbrojeń, który, w zrozumieniu p. Sato oznaczało rozbrojenie od bezpieczeństwa. General Szwedling Longweid dawał wyjaśnienia co do samego projektu sowieckiego, który polega na arymetycznym zmniejsza-

niu stam zbrojeń, nie biorąc wcale pod uwagę potrzeb wojskowych państw w celach obrony ich granic i niezależności i nie proponując również żadnych gwarancji bezpieczeństwa. W zakończeniu posiedzenia przewodniczący zaproponował przesłanie do następnego punktu porządku listy do propozycji, która mówi o publikacji i wymianieniu informacji o stanie się zbrojnych. Mówca zaznaczył, że w czasie drugiego czytania projektu przygotowawczego przez komisję, należąca sowaćka będzie mogła powołać do omówienia zasad zawartych w jej projekcie. Dziś komisja wypowie się w drodze głosowania co do wniosku przewodniczącego.

wysokości rat rocznych, przewidzianych przez plan Dawesa, do propozycji, zawartych w tej mierze w memorandum Schaechta, zwrócił się do Schaechta o przedstawienie danych, które upoważniają go do stwierdzenia, iż niezmowliva rzecza dla Rzeczy paćwie więcej niż 1.650 milionów rocznie. Trudno będzie alianów przekonać, iż Niemcy, które w wykonaniu planu Dawesa miały paćwie 25 miliardów rocznie, nagle nie są w możności płacić 1.800 milionów w roku 1930, podczas gdy w normalnym wykonaniu planu Dawesa miałyby paćwie w tym roku 2.570 milionów. Wierzyciele Niemiec wskaza na nieomowlivność czynienia dalszych ustępstw i podkreśla, że konferencja rzeczoznawców skazana jest na pewne niepowodzenie, o ile Niemcy nie ożada tej samej dobrej woli, którą okazują wierzyciele.

ODPOWIEDZ — UTRZYMANIE OKUPACJI NADRENI

Paryz, 18 kwietnia (PAT). Prasa występuje energicznie przeciw wygładzaniu na kłpny propozycji Schachta, które — jak piszą dzienniki — są bezwzględnie nie do przyjęcia. Dzienniki podkreślają, że w zapropowowanych cyfrach Niemcy pomijają całkiem poprostu odszkodowania wojenne i przerażają 21 rat rocznych należnych z tego tytułu sojusznikom na ich rachunek. „Echo de Paris” pisze: Musimy niewzruszenie utrzymać okupację Nadrenii”.

TELEGRAMY

Z TRYBUNALU STANU

Warszawa, 18 kwietnia (tel. w. „Naprzodu”). Oskarżyciele byłego ministra Czechowicza w Trybunale stanu, posłowie tow. Lieberman oraz Wyżykowski i Pieracki złożyli sejmowi Sadu Najwyższego p. Stanisławowi Zaleskiemu, który powołał dochođenje w tej sprawie, wszystkie dokumenty. Po zbadaniu dokumentów przesłuchaniu miały być świadkowie, zgłoszeni zarówno przez oskarżycieli, jak i przez obrońcę p. Czechowicza aw. Paschalskiego. Ostatni świadek zostanie naw Czechowicz. Rozprawa główna spodziewane jest w maju.

GROŻBA STRAJKU KOLEJOWEGO W NIEMCZECH

Berlin, 18 kwietnia (PAT). Sytuacja na kolejach Rzeczy zaostrza się coraz bardziej. Jak donosi „Acht Uhr Abendblatt”, Związki kolejarzy na terenie całej Rzeczy podjęły już przygotowania do strajku. Głównym ośrodkiem ruchu strajkowego jest Saksonia oraz okoleje koleje wo Halle, Kassel i Frankfurt. Poważne wrzósze wśród kolejarzy zaznacza się również w Berlinie. Biuro Wolfa ogłasza w związku z tymi doniesieniami komunikat podnoszący, że dyktando kolejom Rzeczy po otrzymaniu siłami organizacji zawodowych wzywają do kontaktu z władzami rządowymi w celu ponownego zastanowienia się nad sytuacją. Późna rekonstrukcja gabinetu opóźniła zaliczenie tej sprawy. Komunikat zapowiada na najbliższe dni zwolnienie konferencji z udziałem czynników rządowych.

POWSTANIE CHŁOPÓW MAHOMETAŃSKICH W ROSJI

* Wiedeń, 18 kwietnia (PAT). Dzienniki donoszą z Konstancynopola: Tamtejsze dzienniki podają wiadomości o powstaniu chłopów Mahometańskich w Rosji sowieckiej, wzdłuż granicy rosyjsko-tureckiej.

Władze sowieckie aresztowały wszystkich przywódców chłopskich i zabroniły odbywania ceremonii kościelnych. Gruzińskie oddziały armii czerwonej, które wysłano dla stłumienia powstania miały odmówić posłuszeństwa. Zarządca została mobilizacja wszystkich członków partii komunistycznej.

ZYTAJCIĘ ŚWIETNA BROSZURA tow. Marjana Porczaka „Walka o demokrację w Polsce”

Do nabycia w administracji „Naprzodu” i w Biłniczej TUR w Krakowie (ul. Dunajewskiego 5), w Księgarni Robinicznej w Warszawie (ul. Warszawa 9) i we wszystkich księgarniach.

Jak wygląda niemiecka propozycja reparacyjna

Berlin, 18 kwietnia (PAT). Dzieliszka „Kölnische Zeitung” przynosi depesze swego korespondenta paryskiego o rokowaniach reparacyjnych, datowaną z dnia 17 bm. wczoraj, a oświadcza, że wobec niedotrzymania pełnoty przez stronę prasy cinną uważa za stosowne podać właściwą treść propozycji niemieckiej. Rzeczoznawcy niemieccy zaproponowali — jak twierdzi ta depesza — raty roczne przy stałej wysokości 1.650 milionów marek niemieckich w ciągu 37 lat. Owa rata reparacyjna ma się składać z trzech części: w pierwszej części korzystająca z ochrony transferowej, w drugiej części zobowiązanej teł ochrony i wreszcie w trzeciej części składającej się z dostaw rzeczowych — które miałyby być dostarczane jeszcze przez dziesięć lat pierwszych w stopniowo zmniejszających się ilościach. Delegacja niemiecka żada ochrony transferowej przynajmniej dla połowy całej propozycji, raty, to znaczy onopowinno być 800 milionów marek. Świadczenia niemieckie w

myśli żadał alianckich rozpoznają się od najbliższej raty rocznej 1.800 milionów i mają w następną dość szybko aż do ostatecznej wysokości w 37 roku na 2.450 milionów tak, że przeciętnie raty roczne w ciągu tych 37 lat wyniosłyby 2.200 milionów. Po 37 latach miałyby paćwie Niemcy przez dalszych 21 lat po 1.700 milionów rocznie z tem, że owa reszta świadczeń mogłaby być kapitalizowana z góry. Rzeczoznawcy aliancy mieli żadać wogóle anulowania tej części w ten sposób — jak oświadcza korespondent „Kölnische Zeitung” — pomiędzy żądaniami alianckimi a ofertą niemiecką istnieje różnica około 500 milionów, oraz powozna różnica zdań, co do transferu i wreszcie niapanowalności moze różnica, polegająca na tem, że strona niemiecka odrzuca przedłużenie świadczeń przez 37 lat.

GROŻBA ROZBICIA KONFERENCJI

Paryz, 18 kwietnia (PAT). — Jak przewidują tu, podkomisja Revelstoka o sprawdzeniu stosunku

REPERTUAR

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO

Plątek: „Niespodzianka” (przedst. popularne — serj. zmian).
Sobota: „Pymalgon” (premiera) (gościny występ p. Aleksandra Węzierek).
Niedziela popoł.: „Krawkowiacy i górale”; wieczór: „Pymalgon” (gościny występ p. Aleks. Węzierek).

TEATR REWJOWY „GONG”

Codziennie: Rewja: „Przedwiośnie”.

KOLLEGIUM WYKŁADÓW NAUKOWYCH

(Rynek gł. A—B—9. Początek o godz. 7 wieczór)
Plątek: prof. Tadeusz Biłłski: Małżeństwo przyszłości (małżeństwo z koleżeństwa i inne).

KINOTEATRY

Bagatela: „Zuzia saksofonistka”.
Corso: „Powrót z nieba”.
Nowości: „Awantura arabska”.
Promlel: „Pani ministrowa”.
Sztuka: „Złotdziaja miłości”.
Ulecha: „Błękitne noce”.
Wanda: „Ostatni monarcha”.
Warszawa: „Ostrzeżam”.
Kino Domu Żołnierza polskiego: „Władcy oceanu”.

RADJO KRAKOWSKIE

Plątek 19 kwietnia

11.56: Sygnał czasu, hejnał z wily Marjaldel, komunikat lotniczo-meteorologiczny. 12.10: Koncert z płyt gramofonowych. 13.00: Komunikat radiowy. 14.50: Komunikat meteorologiczny. 15.00: Pogadanka dla rodziców i wychowawców — dyr. E. Wałek Walowski: „Nauczanie muzyki w szkołach średnich”. 17.25: Transmisja z Wina. 18.15: Koncert z Katowic. 18.50: Rozmowa. 19.10: Odczyt: „Najnowsze wydawnictwa” — dr. Adam Bar. 19.35: Aktualia. 19.56: Sygnał czasu z obserwatorium astronomicznego w Warszawie. 20.00: Hymn z wily Marjaldel, komunikat sportowy i inne. 20.15: Koncert symfoniczny z Filharmonii warszawskiej. 22.00: PAT i komunikaty z Warszawy, potem nastąpią transmisje ze stacji zagranicznych.

—o—o—

Związki i zgromadzenia

KONFERENCJA ZARZĄDÓW ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

Zapowiadana na plątek 19 bm. popołudniu odbędzie się w poniedziałek 22 bm. o godzinie 6.30 wieczór w sali Domu Roboticznego przy ul. Dunajewskiego 5 II p. Porządek dzienny: 1) Zastój w przemyśle budowlanym — referuje tow. Łapiński; 2) Kryzys gospodarczy a położenie klasy robotniczej — referuje tow. poseł Żuławski; 3) Światło 1 Maja. Uprząsa się wszystkie zarządy związków zawodowych o punktualnie i niezawodnie przybycie. Rada Związków Zawodowych.

SAD POLUBOWNY RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH odbędzie posiedzenie w plątek 19 bm. o godz. 7 wieczór w Sekretariacie Rady Zaw. Uprząsa się tow. Dra Rosenzweiga, Puchackiego, Pieczarkowskiego, Macelucha i Purmana o punktualnie i niezawodnie przybycie.

Prezydium Rady Zawodowej

TOWARZYSZE zechcą zgłosić się po odbiór legitymacji partyjnych w godz. od 10—13 i od 16 do 20 w Sekretariacie OKR. ul. Dunajewskiego 5 II piętro.

REJESTRACJA CZŁONKÓW TUR rozpoczyna się od dnia 18 bm. tj. od czwartku. Wszyscy członkowie TUR oddział Kraków mają się zgłaszać w Administracji „Naprzodu” przy ul. Dunajewskiego 5 parter oddelny u tow. St. Czerniewicza. Godziny rejestracji codziennie od 4—7 popołudniu. **ZGROMADZENIE ROBOTNIKÓW BUDOWLANYCH** odbędzie się w plątek 19 bm. o godzinie 5 popołudniu w Domu Roboticznym przy ulicy Dunajewskiego 5 II p. Porządek dzienny: Przyzrzyty brak pracy w przemyśle budowlanym. — Referuje tow. poseł Żuławski i tow. m. Łapiński.

WALNE ZEBRANIE ORGANIZACJI MŁODZIEŻY TUR W KRAKOWIE odbędzie się w sobotę 20 bm. o godzinie 6 wieczór przy ul. Dunajewskiego 5 III p. w lokalu TUR. Porządek dzienny: 1) zagajanie, 2) odczytanie protokołu z poprzedniego walnego zebrania, 3) sprawozdanie z działalności zarządu, 4) sprawozdanie kierowników sekcji, 5) wybory nowego zarządu, 6) wnioski. W razie braku kompletu w wyznaczonym terminie zebranie odbędzie się o 6.30 bez względu na

licz obecných członków. Wstęp na zebranie za okazaniem legitymacji członkowskiej okr. młod. TUR. Za Zarząd Org. młod. TUR: S. Rzeźniak, przew. T. Gasior, sek.

ODSŁONIĘCIE STANUDARU ZWIĄZKU PRACOWNIKÓW INSTYTUJĄCY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ ODDZIAŁ W TARNOWIE odbędzie się w niedzielę 21 bm. o godz. 11 przedpoł. w sali Domu Roboticznego w Tarnowie, ul. Goldhamera 83. Bratnie organizacje uprząsa się o przybycie za strażnikami.

BACZNOŚĆ MALARZE I POKOJNIKI! We wtorek 23 bm. o godzinie 6 wieczór odbędzie się zgromadzenie grupy III i IV w sali Domu Roboticznego przy ul. Dunajewskiego 5 II p. Sprawa akcji cennikowej. O punktualnie przybycie **Zarząd**.

ZGROMADZENIE PRACOWNIKÓW ZAKŁADU INTENDANTURY WOJSK POLSKICH W KRAKOWIE, pracujących przy ul. Besacekiej 5, odbędzie się 25 bm. o 4 popołudniu. Sprawy bardzo ważne.

WSTĘPIJCIE DO KOLA KRAJOZNAWCZYSTWISTYCZNEGO MŁODZIEŻY TUR. Wolski codziennie od 7—8 w Sekretariacie młodzieży TUR. ul. Dunajewskiego 5 III p. Pogadanki we środy od 7 do 8.

Łańcuch prasowy Naprzodu

Wezwany przez tow. Wiktorowicza składam na fundusz prasowy zł. 5.50 i wzywam do złożenia takiej samej kwoty tow. Kapek Kaz., Pazdrogo Juliana, Mroczkowskiego Tomasia i Sędziowskiego Franc., wszystkim ze Suchej i tow. Kościelnego Albina z Radziszowa.

Florkowski Staa, Sucha.

Wezwany przez tow. Mucka składam na fundusz prasowy Naprzodu 10 zł. i wzywam wszystkich działaczy ZZK do złożenia takiej samej kwoty, pomimo, że już niektórzy złożyli po 5 zł. na fundusz prasowy. **Bobek Stanisław**, emeryt.

—o—o—

X. Zwyczajne Zgromadzenie Delegatów

ROBOTN. SPÓŁDZ. SPOŻYWCÓW „PROLETARIAT” W KRAKOWIE

odbędzie się w dniu 3 maja 1929 r. o godz. 11 przedpoł. w sali na III-tem piętrze przy ul. Dunajewskiego 1. 5

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) ukończenie Wypracowania delegatów,
- 2) odczytanie protokołu ostatniego Zgromadzenia delegatów,
- 3) sprawozdanie zarządu z działalności i zamknięcie rachunkowe za rok 1928,
- 4) sprawozdanie Rady nadzorczej, uchwała w sprawie zamknięcia rachunkowego i w sprawie abstrahatorium,
- 5) uchwała w sprawie nadwyżki bilansowej,
- 6) zatwierdzenie planu pracy i preliminarza budżetowego na rok 1929,
- 7) upełniacielcy wybór członków Rady nadzorczej, 8) wnioski i interpelacje.

Jeżeliby się o oznaczonej godzinie nie jawiła na sali przewidywana liczba delegatów, odbędzie się w godzinę później następnego Zgromadzenia delegatów z tym samym porządkiem dziennym i w tej samej sali, które będzie upoważnione do podejmowania ważnych uchwał bez względu na liczbę obecných delegatów.

Za zarząd:

Stanisław Oleśkiński

Dr. Karol Kropatsch

CAŁKIEM DARMO

otrzyma każdy pierwszorzędną aparat z 3 lampy z gwarancją przecięcia na odległość, przy zakupieniu naszego glojnika o wysokiej kwalityfikacji po umiarkowanej cenie. TYLKO PRZEZ KROTKI CZAS!

GWARANCJA: Zwrot pieniędzy w razie niezadowolnienia — Nie porównywać z ofertami konkurencyjnymi! — Zdajcie bezpłatnie i bez zobowiązania wzięcia prospektu i ryciny.

Firma **GRAEB Berlin-Pankow** Traubstrasse 1 a.

UZYWA GRANULKI RUSSYANA!

KASZLU DUSZNOŚCI I CHRYPKI

AP. KOWALSKI WARSZAWA

OKRĘGOWY ZWIĄZEK KAS CHORYCH W KRAKOWIE

KONKURS

za stanowisko lekarki-sekundaryzjki „Domu Zdrowia” w Bystrej.

Warunki materialne wedle obowiązującej dla lekarzy „Domu Zdrowia” w Bystrej pragmatyki służbowej:

- 1) Obywatelstwo polskie.
- 2) Niezręczony 40 rok życia.
- 3) Dyplom doktora medycyny oraz poświadczanie 5-letniej praktyki w zakresie chorób wewnętrznych.
- 4) Świadectwo zdrowia.

Podania należy składać na ręce doradców Okręgowego Związku Kas Chorych w Krakowie, ulica Batorego L. 8 najdalej do dnia 30 kwietnia 1929 r. Pośada do objęcia stanowiska — nieuwzględniane podania pozostają bez odpowiedzi.

Dyrektor: Zygmont Kłomosiowicz. Przewodniczący Zarządu: Dr. Ryszard Kucicki.

Zygmont Rendel

dobęca węgiel i koks górnolaski, węgiel gąbrowski i węgiel z kopalni „Bory” oraz drzewo opałowe jodłowe, sosnowe i bukowe

Biuo: Kraków, Pawła 8. 284 i 3811. Telefony: 284 i 3811. Składy: Zabłocie

Ważne dla PP. Chirurów i Ginekologów!

Według wszelkich wskazań lekarskich robię udokonałona a zarazem do obecnej mody realnowane

- pasy pooperacyjne
  - pasy na ciażę
  - pasy poporodowe
  - pasy rupturowe
  - pasy gumowe modne
  - paski menstruacyjne
  - paski z podwiązkami
- oraz gorsety dla ułomnych i wszelkiego rodzaju napierniki do balowych toalet i napierniki do karmienia. Zamówienia przedznych wykonywam w ciągu 2 godzin.

Franciszka Haeckerowa

Kraków, Rynek gł. L. 30.

ODCSKI

KLAWIOL

AP. KOWALSKI WARSZAWA

BIELA ANTONI z Sułkowic, pow. Myślicze, utrwala zgubiona książkę wołoską, wydana przez PKU Kraków.